

Granskning av årsredovisning 2021-12-31

Motala kommun

Mars 2022

Innehåll

Inledning och sammanfattning	2
1. Granskningsresultat	5

Inledning och sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna prövar, enligt kommunallagen, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer, även verksamheten i de juridiska personerna. Revisorerna ska bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenlig med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en kommuns årsredovisning bestå av en resultaträkning, en balansräkning, en kassaflödesanalys, noter, en driftredovisning, en investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådana upprättas enligt 12 kap 2§. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), som har till uppgift att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med LKBR, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar kan även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Motala kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2021-12-31.

Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har omfattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett urval av underlag till belopp och annan information i årsredovisningen.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem. Det ingår även att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Vid granskningen har vi utgått från utkast, version daterad 9 mars 2022. Om förändringar sker i texten efter detta kan det påverka de iakttagelser och rekommendationer som nämns i denna rapport liksom ev svaret på revisionsfrågan.

Revisionsfrågor och kriterier

Uppfyller årsredovisningen som dokument de krav som ställs?

- Dvs. en bedömning görs av om årsredovisningen innehåller alla delar som LKBR anger ska finnas med.

Bedöms räkenskaperna som rättvisande och är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

- Dvs. redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, samt den ekonomiska ställningen på ett sätt som uppfyller de krav som KL, lagen om kommunal bokföring LKBR ställer? Uppfyller årsredovisningen i allt väsentligt rekommendationerna från RKR? Vi drar en slutsats kring detta utifrån en genomgång av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på olika aspekter som fullständighet, riktighet, existens,

tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt samt innehåll och presentation. Urvalet av vad som granskas görs utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Redogör årsredovisningen för måluppfyllelsen på ett sätt som motsvarar utfallet? Samt är balanskravet uppfyllt?

- Bedömning av måluppfyllelse utifrån de kriterier fullmäktige/kommunen beslutat om.

Svar på revisionsfrågan

Årsredovisningen bedöms uppfylla de krav på innehåll som ställs på en årsredovisning i LKBR och RKR.

De finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige beslutat finns med i årsredovisningen 2021.

Det finns en bedömning av målen. För tre av målen delar vi inte helt kommunstyrelsens bedömning. För övriga två delar vi kommunstyrelsens bedömning.

Balanskravet är uppfyllt.

Den finansiella redovisningen bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Iakttagelser och noteringar

Vid granskning av väsentliga resultatposter och balansposter samt måluppfyllelse har vi gjort följande väsentliga iakttagelser eller noteringar. (För den totala sammanställningen se Excel-tabeller på följande sidor):

- Vi noterar att det i vår granskade version av årsredovisningen saknas aktuellt utfall för 20 st av totalt 48 st indikatorer (inkl finansiella mål) kopplat till fullmäktiges beslutade mål. Kommunen har i flera fall använt resultat från mätningar 2020. Då resultaten inte avser innevarande år blir det svårt dra slutsatser kring om utfallet fortsatt är rimligt för 2021.
- Kommunen når i flera fall inte de mål som satts upp för resp område/mål.
- Socialnämnden går fortsatt med underskott jämfört med budget.
- Kommunen har inte bedömt vilka anläggningstillgångar som ev bör redovisas som finansiell leasing.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Arbeta för en ökad måluppfyllelse både vad gäller främst verksamhetsmål men även avseende de finansiella resultaten.
- Överväga att utveckla nyckeltalen så dessa enklare kan bedömas i samband med årsredovisningen.
- Aktivt följa och verka för att alla nämnder inkl socialnämnden når en budget i balans.

Jönköping den 24 mars 2022

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg

Revsul Dedic

Annika C Karlsson

Auktoriserad revisor

1. Granskningsresultat

1.1. Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Uppfylls kraven på årsredovisningens innehåll enligt 4 kap LKBR?	4 kap 1 § LKBR	Ja
Finns upplysning om skälen till ev avvikelser från normgivande organ på det kommunala området (RKR)?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	ET
Följs uppställningsformerna för resultat och balansräkning?	5 och 6 kap LKBR	Ja
Innehåller förvaltningsberättelsen en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning?	11 kap 9§ LKBR	Ja
Lämnas de ytterligare upplysningar som krävs för att bilden ska bli rättvisande?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	Ja
Finns upplysningar om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.	4 kap 3§ LKBR/11 kap 3§ LKBR	Ja
Finns översikt över utvecklingen av kommunens eller regionens verksamhet?	11 kap 1§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om kommunens förväntade utveckling?	11 kap 4§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro?	11 kap 5-6§§ LKBR	Ja
Finns en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet?	10 kap 2§ LKBR	Ja
Finns en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.	10 kap 1§ LKBR	Ja
Anges hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – är balanskravet uppfyllt?	11 kap 10§ LKBR	Ja
Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?	11 kap 9§ LKBR	Delvis
Ingår sammanställda räkenskaper för ev kommunal koncern?	12 kap 1§ LKBR	Ja

Måloppfyllelse

Kommunfullmäktige har, i ett lokalt utvecklingsprogram, fastlagt fyra prioriterade områden för mandatperioden för 2019–2022. Till de prioriterade områdena finns 14 st resultatmål som mäts i form av nyckeltal som årligen beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har valt att bedöma målen enligt följande: Helt uppfyllt (alla nyckeltal uppfylls), delvis uppfyllt (ett eller flera nyckeltal uppfylls) samt Inget uppfyllt (Inga nyckeltal uppfylls).

Av samtliga 14st resultatmål bedömer kommunstyrelsen ett resultatmål som uppfyllt. 8 bedöms som delvis uppfyllda och 5 bedöms som inte uppfyllda i den version av årsredovisningen vi har granskat.

Vi noterar att flera nyckeltal saknar utfall i årsredovisningen 2021. Det framgår av årsredovisningen att om utfall saknas för året utgår bedömningen från tidigare utfall. Då kommunen vill använda utfallet för jämförelser med andra kommuner krävs att nyckeltalen är hämtade från offentliga källor vilket kan begränsa vilka nyckeltal som kan användas. Det finns en analys i årsredovisningen kring detta. Men för att skapa ett ännu tydligare underlag för måloppfyllelse bedömer vi att nuvarande nyckeltal bör ses över. I kommunens

årsredovisning framkommer att ett flertal nyckeltal inte kommer att användas i kommande utvärdering/årsredovisningar. Detta avser nyckeltal som hämtas från SCB:s medborgarundersökning. Det anges också att nya nyckeltal kan tillkomma till nästa årsredovisning. Följande information har lämnats till oss avseende denna förändring:

”År 2021 var första året efter att SCB gjort en större förändring av medborgarundersökningens utformning och därmed finns det inte några tidigare utfall att jämföra med och därför har vi sett 2021 års resultat som utgångspunkt. Frågeställningarnas utformning och svarsalternativ är inte jämförbara med tidigare år”.

Vi uppmanar kommunstyrelsen att arbeta för en högre måloppfyllelse och arbeta för att utveckla kommunens uppföljning av nyckeltal.

Av nämnderna uppvisar socialnämnden ett underskott om 34,9 mnkr för 2021. 32,7 mnkr redovisas som nettokostnader som inte redovisas under nämndernas verksamhet. (Tabellen troligen felsummerad på s 45). I övrigt uppvisar samtliga nämnder positivt resultat.

Nedan följer en bedömning av om de finansiella målen är uppfyllda, om verksamhetsmålen är uppfyllda samt en redogörelse för de iakttagelser som gjorts i granskningen av resultat- och balansräkning samt övriga delar av årsredovisningen.

Uppfyllelse av finansiella mål

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen (målvärde inom parentes)	Kommunstyrelsens bedömning	Deloitte's bedömning
Kommunfullmäktige har beslutat om 3 finansiella mål, vilka mäts med 4 nyckeltal.	<ul style="list-style-type: none"> • Soliditet ska inte understiga 42,9%. Utfallet blev 42,6%. • Årets resultat före extraordinära poster/Skatteintäkter och kommunalekonomiska utjämning bör uppgå till minst 1,5%. Utfallet blev 2,2%. • Skuldtak – låneskuld där är målet 35%. Utfallet blev 29,9%. • Skuldtak – räntekostnader har målet 0,2% vilket också blev utfallet 2021. 	Tre av fyra nyckeltal uppnås inom resultatmål 1 för "God Ekonomisk hushållning". Sammantaget bedömer kommunen att målet delvis uppfyllt.	Deloitte delar kommunstyrelsens bedömning.
God ekonomisk hushållning			

Uppfyllelse av verksamhetsmål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning	Deloitte's bedömning
<p><i>Kommunfullmäktige har beslutat om 4 prioriterade områden som tillsammans brutits ned i 14 resultatmål.</i></p>			
En sund ekonomi	<ul style="list-style-type: none"> Utöver de finansiella målen mäts den sunda ekonomin genom resultatmålet "En attraktiv arbetsgivare och en god arbetsmiljö". Totalt 7 nyckeltal bedöms 3 nyckeltal uppfyllda. 	<p>Resultatmål 2 för "För en sund ekonomi" bedöms inte uppfyllt. Totalt görs bedömningen att ett av två resultatmål uppnås. Vilket vi tolkar som att målet för området "En sund ekonomi" delvis är uppfyllt.</p>	Deloitte delar kommunstyrelsens bedömning.
Tillväxt i hela Motala	<ul style="list-style-type: none"> Det prioriterade målet följs upp av totalt 5 resultatmål. Av totalt 18st underliggande nyckeltal bedöms 5st vara uppnådda, 9st bedöms som ej uppnådda och 4st nyckeltal saknar utfall. 	<p>Av totalt 5 resultatmål bedöms 1 som inte uppfyllt och 4 som delvis uppfyllda. Vi tolkar detta som att det prioriterade målet "Tillväxt i hela Motala" inte är uppfyllt.</p>	<p>Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning. Till viss del rör utfallet av nyckeltalen för resultatmålen inte det år som nu ansvarsprövas och därmed svårt dra slutsatser kring om utfallet fortsatt är rimligt för innevarande år.</p>
Det goda livet i Motala	<ul style="list-style-type: none"> Det prioriterade målet följs upp av totalt 4 resultatmål. Av totalt 14st nyckeltal bedöms 2st uppnådda, 10st bedöms som ej uppnådda samt 2st nyckeltal har utgångsvärde för kommande mätningar (dvs. tidigare utfall saknas för dessa nyckeltal). 	<p>Av totalt 4 resultatmål bedöms ett delvis uppfyllt övriga 3 bedöms inte uppfyllt. Vi tolkar att de prioriterade området för "Det goda livet i Motala" inte är uppfyllt.</p>	<p>Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning men anser att målet inte är uppfyllt. Bedömningen som avser "Det goda livet i Motala" görs delvis på ett utfall från föregående år vilket gör det svårt dra slutsatser kring om utfallet fortsatt är rimligt för innevarande år.</p>

<p>Ett sammanhållet Motala</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det prioriterade målet följs upp av totalt 3 resultatmål. • Av totalt 9st nyckeltal bedöms 5st mål som uppnådda, 3st bedöms som ej uppnått och 1st utgångsvärde för kommande mätningar (dvs. tidigare utfall saknas för detta nyckeltal). 	<p>De prioriterade området följs upp av 3 resultatmål. Kommunen bedömer att ett resultatmål är uppfyllt men övriga 2 bedöms som delvis uppfyllda.</p> <p>Vi tolkar att det prioriterade området för "Ett sammanhållet Motala" delvis är uppfyllt.</p>	<p>Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning.</p> <p>Det saknas aktuellt utfall för ett flertal nyckeltal för 2021. Av årsredovisningen framkommer att nyckeltalen redovisas vid ett senare tillfälle. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att överväga vilka resultatmål som bör användas samt att utveckla nyckeltalen så att de är aktuella och kan bedömas i samband med årsredovisning.</p>
---------------------------------------	--	---	--

Övriga iakttagelser vid granskningen	Återkoppling till årsredovisningen	Deloitte kommentar
<p>Kort kring Covid-19 och dess inverkan på flera av kommunens resultat för 2021.</p>		<p>Kommunen redovisar även för 2021 ett positivt resultat på 61,7 mnkr vilket innebär 21,6 mnkr högre än budget.</p> <p>Vi noterar en markant minskning av generella statsbidrag i jämförelse med föregående år (totalt 5,2 mnkr 2021). Vi noterar dessutom att Motala kommun intäktsfört 15,4 mnkr för ersättning för merkostnader pga Covid-19.</p>

Granskning av finansiella dokument	Iakttagelser	Förslag till rekommendation
<p>Materiella anläggningstillgångar</p>	<p>Vi noterar att kommunen för fastigheter inte har tagit ställning till om de uppfyller villkoren för att behöva redovisas som finansiell leasing i enlighet med RKR.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att bedöma vilka tillgångar som bör redovisas som finansiell leasing och vilka tillgångar som fortsatt bör hanteras som operationell leasing. Som grund för denna bedömning bör RKR 5 användas.</p>
<p>Resultaträkning</p>	<p>Kommunen har för elförsörjning viss handel med elterminer. Dessa bör redovisas i enlighet med RKR 8. Om kommunen uppfyller kraven bör terminerna redovisas i kommunens ekonomiska redovisning. Enligt kommunen har ett nytt avtal tecknats och värderingen kommer att göras i anslutning till detta avtal.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa elterminer i den ekonomiska redovisningen om dessa uppfyller kraven i RKR 8.</p>

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 345,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.